

Public Policy News

Štvrt'ročník Ústavu verejnej politiky FSEV UK, ročník 4, číslo 1/2009, ISSN 1337-7868

V ČÍSLE

- AKTIVITY ÚSTAVU VEREJNEJ POLITIKY 2;

- KRÁTKE SPRÁVY Z ÚSTAVU VEREJNEJ POLITIKY 5;

- Z KNIŽNICE VEREJNEJ POLITIKY 6;

- INFORMÁCIE O PUBLIKÁCIÁCH 9;

- INFORMÁCIE O KONFERENCIÁCH 11;

- PRIPRAVOVANÉ PODUJATIA A KONFERENCIE 13;

- ROZHOVOR S PROF. PHDR. MARTINOM POTŮČKOM, CSC., MSC. 15;

- PRACOVISKO VEREJNEJ POLITIKY: CENTRUM PRO SOCIÁLNI A EKONOMICKÉ STRATEGIE 18;

ÚVODNÍK

Milí naši čitatelia,

letný semester je už v plnom prúde a my by sme vás radi informovali o aktivitách a publikáciách, ktoré by vám nemali uniknúť.

V najnovšom čísle PPN vám približujeme prácu a fungovanie našej partnerskej inštitúcie v Prahe, Centra pro sociální a ekonomické strategie (CESES), ktoré pôsobí pri Fakulte sociálních věd Karlovy Univerzity, a prostredníctvom rozhovoru vám predstavujeme tiež jeho zakladateľa, Martina Potůčka. Zároveň by sme vás radi upozornili na recenziu Miroslava Beblavého na učebnicu Analýza a tvorba veřejných politik – přístupy, metody a praxe, ktorú vypracovali vedeckí pracovníci a spolupracovníci CESESu.

Na Ústave verejnej politiky v súčasnosti prebiehajú dva projekty týkajúce sa sociálneho bývania, o ktorých sa môžete dočítať na úvodných stranách PPN. Neprehliadnite ani Krátke správy z ÚVP, v ktorých vám približujeme ďalšie aktivity členov ÚVP.

Už tradične vám prinášame informácie o nových publikáciách a uskutočnených konferenciách. V aktuálnom čísle PPN vám predstavujeme hneď tri publikácie - Regional and Urban Regeneration in European Peripheries od Ludmily Malíkovéj a Martina Siráka, Hodnotenie vplyvov. Impact Assessment v teórii a praxi Slovenska a Európskej únie Kataríny Staroňovej a Podoby regionálneho a miestneho rozvoja od kolektívu autorov.

Na záver vám prajeme príjemné chvíle pri čítaní nasledujúcich strán, veľa elánu do ďalších mesiacov a úspešné zavŕšenie semestra.

redakcia PPN

AKTIVITY ÚSTAVU VEREJNEJ POLITIKY

MGR. ALEXANDRA SUCHALOVÁ, ING. EMÍLIA SIČÁKOVÁ-BEBLAVÁ, PH.D.,
MAG. KAROL DECSI ■ ■ ■

■ SOCIÁLNE BÝVANIE AKO VÝSKUMNÁ VÝZVA

Od leta minulého roku a od začiatku roku 2009 prebiehajú na Ústave verejnej politiky dva obsahovo príbuzné projekty. Spoločne sa snažia pokryť problematiku, ktorá na Slovensku napriek svojej dôležitosti zostala doteraz neriešená, a tou je otázka bývania pre sociálne slabšie skupiny obyvateľov, často nazývaná aj „sociálne bývanie“. Prvý projekt s názvom Access to Social Housing Services in Municipalities of Slovakia podporovaný z prostriedkov LGI sa zaoberá skúmaním nástrojov, prostredníctvom ktorých sa samosprávy snažia spravodlivým a transparentným spôsobom pridelovať bývanie pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva, keďže na Slovensku sa už v minulosti objavilo niekoľko prípadov, kde boli tzv. sociálne byty pridelené rodinným príslušníkom či „dobrým kamarátom“ starostov alebo primátorov. Cieľom v tomto projekte je niekoľko. Medzi prvé patrí zmapovať legislatívu na všetkých úrovniach spravovania t.j. od medzinárodných dokumentov, ktoré Slovensko zaväzujú k tomu, aby problematiku bývania pre sociálne slabšie skupiny riešilo, cez štátnu, regionálnu až po lokálnu legislatívu, ktorá sa nejakým spôsobom zaoberá bývaním pre sociálne slabších. Druhým dôležitým cieľom je prostredníctvom troch prípadových štúdií vo vybraných samosprávach Slovenska, ktoré majú problematiku tzv. sociálneho bývania aspoň čiastočne pokrytú alebo sa o jej riešenie pokúšajú, poukázať na vhodné či menej vhodné prístupy k nej. Výstupom by mala byť publikácia, ktorá by sa na jednej strane pokúsila zviditeľniť otázky spomenutého sociálneho bývania a na strane druhej by slúžila ako pomôcka pre samosprávy, ktoré majú záujem poskytovať transparentným a spravodlivým

Ilustračné foto: internet

spôsobom bývanie pre svojich sociálne slabších obyvateľov.

Ako sme však zistili pri realizovaní prvých aktivít spomenutého projektu, problematika sociálneho bývania je ďaleko zložitejšia, ako si ktokoľvek z nášho riešiteľského tímu myslel. V prvom rade je problematické samotné používanie pojmu sociálne bývanie, keďže Slovensko nemá jeho oficiálnu definíciu, ktorá by bola záväzná pre všetky úrovne samospravovania. Avšak je celkom isté, že určité formy sociálneho bývania na Slovensku poskytované boli a stále sú. Ktoré to sú, ako vznikli a ako fungujú to sme si dali za cieľ zistiť v projekte druhom, dotovanom z prostriedkov Nadácie otvorenej spoločnosti v Bratislave s názvom Mapovanie problematiky sociálneho bývania na Slovensku. V rámci tohto projektu, a tiež v nadväznosti na zistenia prvého projektu bol vytvorený komplexný dotazník, prostredníctvom ktorého zbierame údaje v krajských mestách Slovenska o tom ako riešia sociálne bývanie na svojom území. Výstupom z tohto výskumu by mala byť ďalšia publikácia, ktorá sa bude snažiť popísať a zanalyzovať ako v skutočnosti funguje sociálne bývanie na Slovensku, čo by mohlo v budúcnosti slúžiť ako základ pre prípravu kvalitnejšej legislatívy v tejto oblasti.

Mgr. Alexandra Suchalová

■ NA ÚVP O VEREJNEJ POLITIKE NA PRÍKLADE SKLÁDOK V PEZINKU AJ O DECENTRALIZÁCII NA SLOVENSKU

V rámci predmetu Viacúrovňová tvorba verejnej politiky dňa 27. februára 2009 prednášala študentom prvého ročníka právnička Zuzana Čaputová, ktorá sa okrem svojho pôsobenia v občianskom združení Via Juris už 10 rokov venuje skládkam v meste Pezínok. Na tomto príklade vysvetľovala pôsobenie jednotlivých aktérov pri tvorbe a implementácii verejnej politiky na Slovensku, pričom poukazovala hlavne na vzťah nasledovných aktérov – miestnej samosprávy – štátnej správy a súdov. Ďalším významným hosťom na predmete VTVP bol Jaroslav Pilát z Centra pre ekonomické a sociálne analýzy MESA 10, ktorý spolupracoval s vládnyim splnomocnencom na koncepcii decentralizácie a reformy verejnej správy. Pán Pilát študentom vysvetlil ako možné varianty decentralizácie verejnej správy, ale tiež priebeh decentralizácie, jej jednotli-

Zuzana Čaputová (foto: E. Sičáková-Beblavá)

vé fázy a kroky, či kompetencie jednotlivých aktérov s ohľadom na politický a ekonomický rozmer decentralizácie.

Obe prednášky študentov zaujali a hosťom kládli nemalo neľahkých otázok.

Ing. Emília Sičáková-Beblavá, Ph.D.

Jaroslav Pilát (foto: I. Rončák)

KRÁTKE SPRÁVY Z ÚSTAVU VEREJNEJ POLITIKY

Na Zeppelin Univerzite vo Friedrichshafene v Nemecku sa 29.-30. januára 2009 uskutočnilo už druhé, záverečné stretnutie autorov komparatívnej publikácie o odmeňovaní vo verejnom sektore v krajinách OECD. Výskumný tím autorov pracuje už 3 roky pod vedením profesora Guy Petersa z Pittsburskej univerzity, ktorý aj definoval metodológiu výskumu. Výstupom bude publikácia pod editorským vedením G. Peters – M. Brans, ktorá nadväzuje na podobné publikácie (Hood - Peters, 1994; Hood – Peters - Lee, 2003), ktoré však mapujú stav do roku 1991 bez účasti krajín strednej a východnej Európy.

Výskum počas rokov 2006-2009 zbieral a analyzoval predovšetkým kvantitatívne údaje o spôsobe a výške odmeňovania v rôznych sektoroch verejnej správy (štátna služba, súdnictvo, ústavní činitelia), ale aj hodnotil samotný systém, predovšetkým z pohľadu jeho transparentnosti. Ide pritom o rôzne spôsoby odmeňovania od formálneho (funkčný plat, odmeny), cez neformálne (napr. možnosti uplatnenia po ukončení kariéry), až po nepenažné (napr. k dispozícii auto s vodičom). Na stretnutí autorov sa prezentovali výstupy za jednotlivé krajiny, po ktorých nasledovala diskusia o možných záveroch a komparácii. Systém odmeňovania vo verejnom sektore v Slovenskej republike hodnotili autori Katarína Staroňová a Erik Láštic.

(ks a el)

V dňoch 30.-31. januára 2009 sa v Aténach uskutočnila medzinárodná konferencia "Transparency and Reform of Administrative Procedures especially through E-government Initiatives for a Better Public Administration", ktorú zorganizovala European Public Law Organization v spolupráci s Ministerstvom vnútra v Aténach v rámci Operačného programu Politeia 2008-2010. Zúčastnili sa jej

domáci i zahraniční odborníci v oblasti reforiem verejnej správy, aby diskutovali o otázkach regulačnej politiky, kontrole verejnej administratívy a evaluácie verejných politík, ako aj o spôsoboch zlepšovania verejných služieb prostredníctvom nových technológií. Konferencie sa zúčastnili aj prof. Ludmila Malíková a Mgr. Karol Decsi, ktorí prezentovali slovenské skúsenosti z uplatňovaním nových technológií vo verejných službách.

(lm)

Journal of Public Policy pripravuje špeciálne číslo venované novo prístupným členským krajinám EÚ z inštitucionálneho pohľadu, v ktorom jednotlivé príspevky mapujú efektívnosť výkonu vládnych inštitúcií. Výskum v starých členských krajinách EÚ a USA ukázal na vplyv inštitúcií na celkovú výkonnosť a výstupy verejnej politiky. Takýto výskum absentuje v krajinách strednej a východnej Európy a cieľom je otestovať túto hypotézu aj pre tieto krajiny. Zámer príspevkov je komparácia EU-8 (Česká republika, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Poľsko, Slovensko a Slovinsko) z rôznych uhľov pohľadu inštitucionálneho zloženia, ako napr.:

- štátna služba
- fiskálne inštitúcie a rozpočtové výstupy
- regulačná kvalita a hodnotenie vplyvov
- parlamenty a legislatívna stabilita
- sudy a judikatúry
- indikátory spravovania.

Na workshope s názvom Towards Effective Government? Institutional Performance in New EU Member States, ktorý sa uskutočnil v dňoch 20.-21. februára 2009 na London School of Economics teda vystúpili autori pozvaných príspevkov, aby prezentovali svoj komparatívny výskum a diskutovali s diskutantmi, hlavnými editormi odborného časopisu (Richard Rose a Ed Page) ako i odborníkmi

■ O RAKÚSKOM PROJEKTE „ELEKTRONICKÁ AUTORIZAČNÁ KARTA (OBČIANSKA KARTA)“ A E-VOTINGU – INŠPIRÁCIA AJ PRE SLOVENSKO?

V projekte e-voting ide o prvý inovatívny projekt, v ktorom študenti rakúskych vysokých škôl môžu voliť svojich študentských zástupiteľov do študentskej únie prostredníctvom elektronickej karty, ktorá je tzv. autorizačnou kartou na vykonávanie nielen úradníckych výkonov (tzv. e-bureacracy), ale aj „e-voting“, ktorý predstavuje formu „e-participácie“.

Ako hlavný registračný úradník (tzv. central registration officer) som zapojený do tohto projektu, ktorý je špeciálne zameraný na tú skupinu študentov, ktorí majú možnosť v rámci projektu zadarmo obdržať kvalifikované certifikáty, napr. na ich elektronické poisťovacie kartičky, ktoré im umožňujú využívať úkony správy online formou, a okrem toho aj voliť svojich zástupiteľov do univerzitných grémií. Ide o tzv. first runner, ktorý keď sa pri študentských voľbách osvedčí, mal by slúžiť aj ako vzor na rozšírenie sa tohto spôsobu volieb na voľby do Národnej rady. Ministerstvo vedy a vzdelávania a Úrad predsedu vlády rozbehli spoločne s ďalšími nositeľmi (napr. Ministerstvo financií Rakúska) tento projekt s názvom „stud.gv.at“, od ktorého sa okrem iného očakáva zvýšenie participácie na voľbách a zlepšenia zapojenosti sa občanov a študentov do online vybavovania úradných záležitostí prostredníctvom internetu. Prostredníctvom internetu, ako je známe, klesajú transakčné náklady, a preto v dnešnej modernej dobe predstavuje tento projekt inováciu a ďalší krôčik v 21. storočí vedy a techniky.

Pod pojmom e-voting rozumieme všetky formy elektronických volieb, teda voľby, ktoré nie nahrádzajú, ale dopĺňajú tradičný spôsob volieb vo volebnej kabínke. E-voting sa môže teda uskutočniť priamo z domáceho počítača. Pri tejto téme sa dostáva okrem iného do popredia aj pojem „online campaigning“, pod ktorým rozumieme formu marketingu politických strán prostredníctvom internetu. Pri zavedení e-votingu sa teda musia politické strany zaoberať okrem iného sprostredkovaním a čo najlepším prezentovaním sa na svojich domovských stránkach tak, aby podali o sebe čo najlepší obraz, ktorý núti voliča vybrať si spomedzi kandidujúcich strán práve ich. S pojmom e-voting sa spája okrem toho aj pojem e-democracy, pod ktorým sa rozumie zjednodušenie demokratických procesov smerom k občanovi.

Viac informácií o projekte možno nájsť na stránke www.buergerkarte.at, kde je vysvetlené, čo sa skrýva pod pojmom „občianska karta“, okrem iného je vybudovaná aj platформа www.help.gv.at, ktorá je tzv. úradníckym pomocníkom pre občanov, a o aktivácii elektronickej občianskej karty sa dajú nájsť informácie na stránkach www.a-trust.at/e-card, kde sú zároveň vysvetlené dva postupy, ako sa občan môže dopracovať k aktivácii napr. svojej elektronickej poisťovacej karty – priamo v určitom registračnom „centre“, resp. nepriamo prostredníctvom papierovej žiadosti, tzv. zapísaného RSA listu.

Mag. Karol Decsi

Ilustračné foto: internet

na túto tému a následne upravili svoj príspevok do konečnej podoby. Išlo teda o relatívne malý workshop s celkovým počtom približne 20 pozvaných výskumníkov, o to však intenzívnejší. Každý autor príspevku prezentoval výstupy komparatívneho výskumu na 15 minút, ku ktorému sa vyjadril pridelený odborný diskusant, expert na prednesenú problematiku ako aj hlavný editor odborného časopisu a nasledovala celková diskusia o tom jednom konkrétnom príspevku na približne 1 hodinu. Autor príspevku priamo na paneli reagoval na pripomienky zo strany diskusanta, hlavného editora a členov workshopu. Katarína Staroňová predniesla príspevok na tému „Regulačná kvalita a využitie nástroja hodnotenia vplyvov v krajinách strednej a východnej Európy: úloha exekutívneho centra“, jej diskusantom bol Colins Kirkpatrick z Manchester University, UK. (ks)

Emília Sičáková-Beblavá bola ako prvá Slovenka prizvaná stať sa členkou Fóra mladých svetových lídrov, ktoré pôsobí pri Svetovom ekoomickom fóre. Viac informácií je možné nájsť na stránke www.weforum.org. (esb)

Začiatkom februára nastúpila na Ústav verejnej politiky ako tajomníčka Petra Izsáková. Petra vyštudovala magisterský odbor psychológia a pracovne pôsobila v súkromnom sektore. Týmto ju srdečne vítame, a zároveň ďakujeme jej predchodkyňi, PhDr. Zuzane Mravíkovej za výborne odvedenú prácu na ÚVP. (mp)

Z KNIŽNICE VEREJNEJ POLITIKY

■ ALESINA, A. – SPOLAORE, E. (2005). THE SIZE OF NATIONS. CAMBRIDGE: MIT PRESS.

Predmetom predkladanej recenzie je kniha Alberta Alesina a Enrica Spolaore *The Size of Nations*, ktorá podáva vedecký pohľad na veľkosť krajín z rôznych politických, ekonomických a sociologických hľadísk. Zostavovateľom tejto publikácie je Alberto Alesina, ktorý v súčasnej dobe pôsobí ako profesor na Harvardskej univerzite. Vo svojej vedeckovýskumnej práci sa zameriava predovšetkým na politickú ekonomiu a volebné systémy. Druhým spoluautorom je Enrico Spolaore, profesor na univerzite Tufts, a zároveň dekan katedry ekonomie, ktorý k nej prispel hlavne svojimi analýzami týkajúcimi sa ekonomiky vojenskej sily.

V úvode publikácie autori oboznamujú čitateľa so svojimi zámermi, ktoré si nedávajú za cieľ zodpovedať všetky otázky týkajúce sa

veľkosti krajín, ale uviesť do ho problematiky, zdefinovať základné koncepty uvažovania o danej problematike a nechať ho intuitívnym spôsobom dospieť k vlastným názorom.

V prvej kapitole autori poukazujú na základné rozdiely medzi veľkými a malými krajinami z pohľadu verejných statkov a politik (ktoré sú vo veľkej krajine lacnejšie ako v malej) a z pohľadu počtu obyvateľov a rôznorodosti ich preferencií (čím väčšia heterogenita preferencií, tým je ťažšie vytýčiť jasnú politickú líniu). Tento základný koncept potom bližšie rozvíjajú v nasledujúcich kapitolách.

V druhej kapitole hľadia na blahobyt občanov ako na základný determinant veľkosti krajiny. Prístupnosť, cena a rozsah služieb poskytovaných štátom do rozhodujúcej miery vplyva na národné povedomie ako dôležitý prvok vnútornej koherentnosti krajiny. Obyvatelia veľkých krajín profitujú z nižšej ceny verejných statkov, ale výhody z nich klesajú so vzdialenosťou k nim. V malých krajinách sú síce

vzdialenosti nižšie, ale daňové zaťaženie per capita rastie. Tento fakt v oboch prípadoch dáva predpoklad k rastu miest ako prirodzeným centráram moci a najvyššou koncentráciou verejných statkov, čo však prehlbuje regionálne rozdiely v neprospech odľahlých oblastí. Nesolidárna redistribúcia hodnôt v spoločnosti pritom môže mať za následok rozpad efektívne veľkej krajiny z iniciatívy tých, ktorí necítia profit z verejných statkov.

Autori svoju pozornosť upierajú aj na nedemokratické režimy a ich dopad na veľkosť krajiny. Autokrati alokujú verejné zdroje tak, aby zvýšili blahobyt svojho režimu a zabezpečili si jeho legitimitu. Propagandou, represáliami a cenzúrou potláčajú heterogenitu svojho ľudu, čím znižujú nároky na uspokojovanie potrieb občanov. Za hlavný verejný statok sa v takýchto režimoch považuje armáda, ktorá zabezpečuje vnútropolitickú suverenitu moci a ideológie, ako aj kredibilné riziko pre vyzývateľov zvnútra aj zo zahraničia. Podľa autorov sú autokratické režimy silne centralizované, neefektívne veľké, izolované, a preto ekonomicky málo úspešné, čo vedie k ich rozpadu. Z pohľadu ekonomickej úspešnosti krajín sa šiesta kapitola zaoberá voľným obchodom, ktorý je základným predpokladom úspechu na celosvetových trhoch. Ekonomická otvorenosť zvyšuje životaschopnosť malých krajín, keďže politický rozmer je limitujúca veličina len pokiaľ obmedzuje voľný pohyb tovarov, služieb a kapitálu. Malé krajiny tak vedú zvyšovať produktivitu práce, ťažiť z ekonomiky z rozsahu a výberu, čím znižujú výhody veľkých krajín a dokážu im konkurovať na ich vlastných trhoch. Liberalizácia obchodu vedie štáty k zriaďovaniu viacerých medzinárodných inštitúcií, ktoré sa kvôli potrebe koordinácie zlučujú a vytvárajú obchodno-politické aliancie.

Siedma kapitola sa zaoberá vojenskou silou a jej vplyvom na veľkosť krajín v čase hrozieb a konfliktov. Veľké krajiny disponujú aj väčšou vojenskou silou, čo v čase ohrozenia núti

malé krajiny zlučovať sa do vojenských aliancií, ktoré dokážu lepšie čeliť hrozbe vďaka svojmu rozsahu, a rovnako aj znížiť cenu predmetného verejného statku pre všetkých spojencov. Čím je hrozba konfliktu vyššia, tým aj rastú benefity z aliancie pre občanov. V čase mieru vojenský potenciál zasa zlepšuje pozíciu v medzinárodnom vyjednávaní.

Tak ako sa v čase ohrozenia a vojny krajiny spájajú do väčších celkov, sa v mierovom období opäť rozdeľujú, keďže jediným spoločným menovateľom ich súdržnosti je obranná politika. Pri absencii hrozby sú však náklady z rôznorodosti neúmerne veľké. V mierovom období preto vznikajú nové – menšie krajiny, ktoré majú svoje vlastné záujmy. Rastúcim počtom krajín však rastú aj ich vzájomné vzťahy a spory, ktoré postupne vyúsťujú v menšie či väčšie konflikty, čo proces posúva opäť na začiatok a vytvára potrebu sa zjednocovať a čeliť hrozbám spoločne.

Deviata kapitola nám odhaľuje federalizmus a decentralizáciu v Európe a Spojených štátoch amerických a ich vzájomné rozdiely. Autori predstavujú dva hraničné modely usporiadania krajín. Prvým modelom je absolútne centralizovaná organizácia, ktoré maximalizuje úspory z rozsahu. Druhým modelom je absolútne decentralizovaný aparát vzájomne sa prelínajúcich jurisdikcií (kde dochádza k presahu kompetencií jednotlivých jurisdikcií), ktorý reflektuje heterogenitu preferencií. Keďže však v krajinách existujú organizačné, koordinačné či transakčné náklady, v praxi sa uplatnil tretí model, ktorý vzniká ako kompromis medzi snahou o úsporu z rozsahu a reagovanie na rôznorodé preferencie obyvateľov. Predposledná kapitola nám poskytuje historický náhľad na formovanie štátov od malých obchodne orientovaných mestských štátov, cez impériá a dôvody ich vzniku až do súčasnosti. Objasňuje nám potrebu tvorby inštitúcií, byrokracie a iných vnútroštátnych mechanizmov.

INFORMÁCIE O NOVÝCH PUBLIKÁCIÁCH

■ STAROŇOVÁ, K. (2009). **HODNOTENIE VPLYVOV. IMPACT ASSESSMENT V TEÓRII A PRAXI SLOVENSKA A EURÓPSKEJ ÚNIE. BRATISLAVA: ÚSTAV VEREJNEJ POLITIKY**

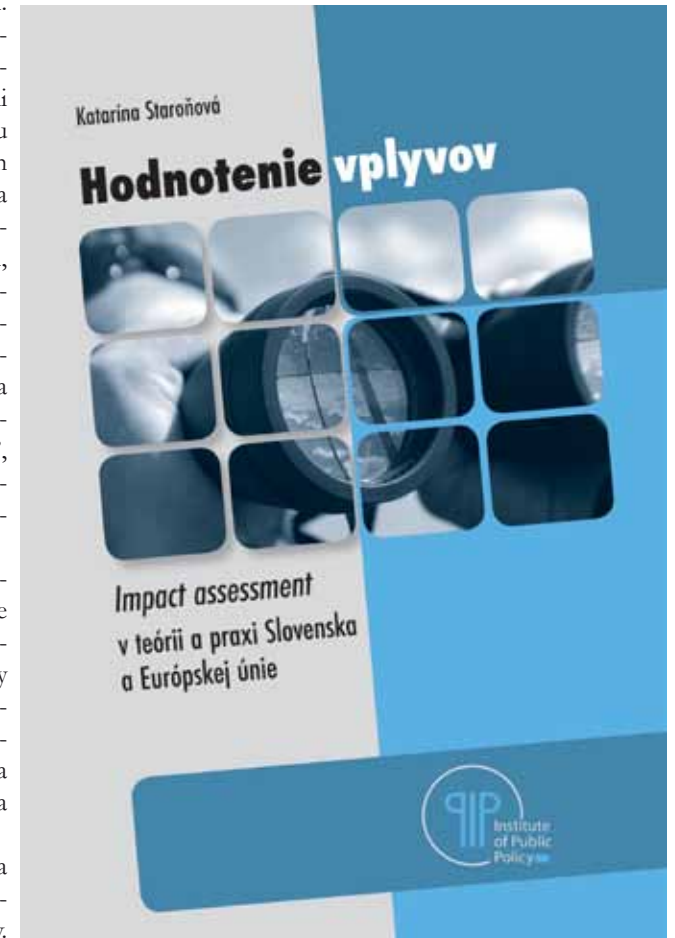
V posledných rokoch sa na úrovni inštitúcií Európskej únie kladie stále väčší dôraz na usmerňovanie regulačného prostredia EÚ s cieľom zvyšovať účinnosť a konkurencieschopnosť členských krajín.

Ako uvádza autorka monografie, aj z tohto dôvodu začali tieto inštitúcie s iniciatívami na kodifikáciu, konsolidáciu a zjednodušenie súčasných právnych predpisov, ako aj na lepšie vyhodnotenie pravdepodobných ekonomických, sociálnych a environmentálnych vplyvov nových regulačných návrhov. Podľa odborníkov môže systém hodnotenia vplyvov priniesť väčšiu efektívnosť, transparentnosť, zúčtovateľnosť a informovanosť do procesu tvorby verejnej politiky.

Práve impact assessment alebo hodnotenie vplyvov je vyspelými krajinami v súčasnosti považovaný za efektívny nástroj lepšej regulácie. K aktuálnosti tohto nástroja v slovenskom kontexte prispieva aj fakt, že systém hodnotenia bol už prijatý na úrovni EÚ.

A práve tomuto nástroju sa venuje autorka vo svojej monografii *Hodnotenie vplyvov*.

Impact Assessment v teórii a praxi Slovenska a Európskej únie. Ako vyplýva už zo samotného názvu, v publikácii sa zameriava na využívanie a skúsenosti s týmto nástrojom v kontexte národnom, ako aj v medzinárodnom, predovšetkým na úrovni EÚ. Prvá časť monografie je venovaná akademickej diskusii o danom nástroji, ako aj jeho pochopeniu a spôsobu jeho využívania. V druhej časti sa autorka venuje praxi s hodnotením vplyvov na Slovensku, ako aj problematickým oblasti-

rejných politík, teoretickej aj praktickej stránke verejnej politiky. Teoretická časť zhrňa poznatky a kľúčové koncepty verejnej politiky, praktická sa venuje verejnej politike z procesného pohľadu, ako aj z hľadiska schopností a osobných výziev analytikov. Hoci recenzent uvádza, že “text trpí snahou na krátkej ploche zhrnúť príveľa”, hodnotí túto časť pozitívne. Druhá časť knihy sa zameriava na procesy analýzy a tvorby verejnej politiky, zahrňujúce metódy v tvorbe a analýze, zber a analýzu dát, či následné vymedzenie problému. Ako uvádza recenzent, jednak zvolenie témy, ako aj jej štruktúrovanie a vysvetlenie “zasväčujú čitateľa do základov uchopenia problémov verejnej politiky”. Pozitívne hodnotí aj kapitolu venovanú tvorbe cieľov a evaluačných kritérií, hoci opäť uvádza, že snaha o zhrnutie množstva informácií na pomerne malom priestore je “na škodu komplexného pohľadu”. Záverečné kapitoly venované prijímaniu, realizácii

a zhodnoteniu verejných politík recenzent považuje za kvalitné a prehľadne spracované.

Čo sa týka tematického vyváženia, M. Beblavý uvádza dva uhly pohľadu – jednak uvádza, že kniha je pomerne normatívne zameraná, chýba jej, ako sa robí politika (politics) v praxi, čo je však v súlade s cieľom autorov, ako to sami v úvode učebnice uvádzajú. Na druhej strane recenzent oceňuje hĺbkový prístup autorov k problematike, kvalitný prehľad zahraničnej literatúry a prínos, predovšetkým druhej časti knihy, pre študentov v česko-slovenských podmienkach, a to nielen zaoberajúcich sa verejnou politikou, ale i politológiou, verejnou správou či ekonómiou.

Mgr. Miroslava Pagáčová

Posledná kapitola pojednáva o Európskej únii, jej princípoch, zmysle, charaktere a politických otázkach spojených s jej ďalším rozširovaním a smerovaním.

Všetky kapitoly sprevádzajú aj prehľadné výpočty, ktoré ale nie sú predpokladom porozumenia publikácie ako celku, čo ocenia najmä čitatelia, ktorých zaujali koncepcie jednotlivých teórií viac ako matematicko-ekonomické verifikácie jednotlivých hypotéz. Knihu teda možno odporučiť ako odbornej, tak i laickej verejnosti.

Bc. Daniel Škorica, VP 1. ročník
Editing: Ing. Emília Sičáková-Beblavá, PhD.

■ VESELY, A., NEKOLA, M. (EDS.) (2007). **ANALÝZA A TVORBA VEŘEJNÝCH POLITIK – PŘÍSTUPY, METODY A PRAXE. PRAHA: SLON.**

Keďže v tomto čísle PPN predstavujeme ako pracovisko verejnej politiky české Centrum pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, a uvádzame tiež rozhovor s jeho zakladateľom a vedúcim, Martinom Potůčkou, nemožno v tejto súvislosti nespomenúť recenziu Miroslava Beblavého k učebnici *Analýza a tvorba veřejných politik – přístupy, metody a praxe*, vypracovanú kolektívom výskumných pracovníkov a spolupracovníkov CESESu, ktorú vydalo pražské vydateľstvo SLON v roku 2007. Uvádzame o nej preto aspoň krátku informáciu.

Knihy pozostáva zo štrnástich kapitol a je rozdelená do dvoch hlavných častí. V prvej časti sa autori venujú základom analýzy a tvorby ve-

am pri jeho využívaní v legislatívnom procese a záverečná časť ponúka možné spôsoby využitia tohto nástroja v praxi.

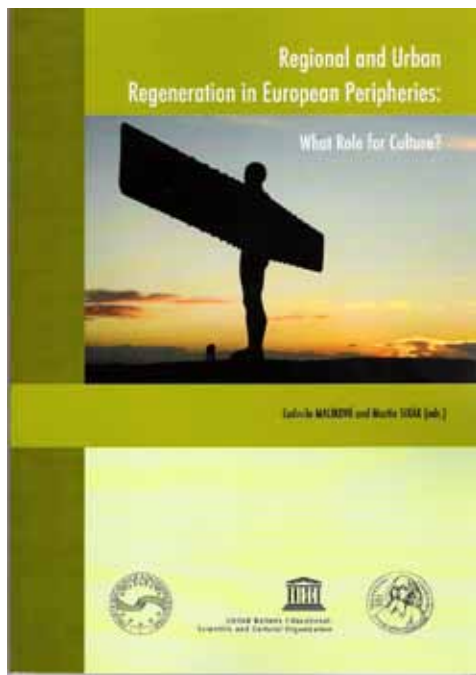
Autorka vo svojej monografii teda sprostredkovaná, na základe mnohoročných teoretických i praktických skúseností, nielen základné informácie o tomto dôležitom nástroji, ale predstavuje tiež jeho komplexnosť a na príkladoch zo Slovenska i zo zahraničia poukazuje na dôležitosť a potrebnosť využitia tohto nástroja v legislatívnom procese, ktorý môže byť nápomocný pri hľadaní optimálnych riešení, podložených dátami a analýzami. V prípade záujmu u kúpu publikácie kontaktujte Tatianu Harcínikovú na harcinikova@governance.sk.

Cena: 10 € + poštovné

Mgr. Miroslava Pagáčová

■ MALÍKOVÁ, L. – SIRÁK, M. (EDS.) (2008): REGIONAL AND URBAN REGENERATION IN EUROPEAN PERIPHERIES: WHAT ROLE FOR CULTURE? BRATISLAVA: ÚSTAV VEREJNEJ POLITIKY

Aká by mala byť úloha kultúry alebo ako môže prispieť k úspešnému miestnemu a regionálnemu rozvoju? Na túto otázku hľadá odpoveď nová publikácia Ústavu verejnej politiky Regional and Urban Regeneration in European Peripheries: What Role for Culture?. Je rozdelená do troch častí. V prvej časti mladí akademici z Grécka a Talianska ponúkajú úvodný pohľad na problematiku úlohy kultúry v regionálnom rozvoji. Druhá časť približuje dopady projektu Európske hlavné mesto kultúry na miestne obyvateľstvo a kultúru v severnej Európe (Britské ostrovy a Nórsko), kým v tretej časti sú analyzované dopady tohto projektu Európskej únie na rumunské mesto Sibiu, maďarský Pécs a turecký Istanbul. Hoci ide o relatívne novú vednú disciplínu, autori

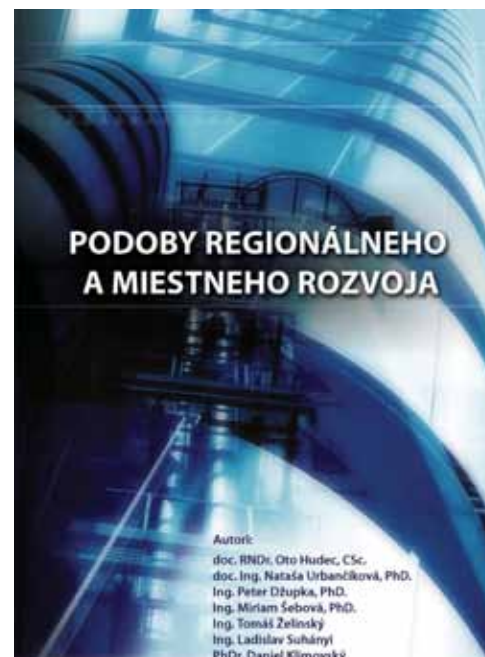

vyjadrili nádej, že publikácia pomôže pri pripravách mesta Košice, ktoré budú Európskym hlavným mestom kultúry v roku 2013.

Mgr. Ivan Rončák

■ DŽUPKA, P.; HUDEC, O.; KLIMOVSKÝ, D.; SUHÁNYI, L.; ŠBOVÁ, M.; URBANČÍKOVÁ, N.; ŽELINSKÝ, T. PODOBY REGIONÁLNEHO A MIESTNEHO ROZVOJA. KOŠICE: EKONOMICKÁ FAKULTA, TU KOŠICE

V monografii sa jej autori zameriavajú na rôzne otázky súvisiace s územným rozvojom regiónov, miest či vidieckych oblastí. Územný rozvoj je pritom vnímaný v prepojení na cieľavedomú ľudskú aktivitu a tou je realizácia stratégií rozvoja, ktorá by mala smerovať k ekonomickému a sociálnemu napredovaniu spomínaných regiónov, miest a vidieckych

INFORMÁCIE O KONFERENCIÁCH

MEZINÁRODNÁ KONFERENCIA GLOBSEC

Štvrtý ročník prestížnej medzinárodnej konferencie o bezpečnosti organizovaný Slovenskou atlantickou komisiou a Euroatlantickým centrom v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí SR, German Marshall Fund a Zastúpením Európskej komisie na Slovensku sa uskutočnil dňa 29. januára 2009 v bývalých priestoroch Národnej rady Slovenskej republiky v Bratislave. Tohtoročnými témami konferencie boli rusko-európske vzťahy a budúcnosť Severoatlantickej aliance. Podujatie sa konalo pod záštitou ministra zahraničných vecí SR Jána Kubiša a vystúpilo na ňom množstvo popredných domácich i zahraničných expertov z oblasti bezpečnosti a medzinárodných vzťahov.

Milan Solár

oblastí. Monografia sa skladá z nasledovných kapitol:

- Región ako systém a jeho rozvoj
- Lokálny ekonomický rozvoj
- Aktéri tvorby rozvojovej politiky na lokálnej a regionálnej úrovni
- Indikátory trvalo udržateľného rozvoja
- Regionálne disparity z pohľadu chudoby
- Ľudský a sociálny kapitál v regionálnom rozvoji
- Praktické možnosti hodnotenia vplyvu štrukturálnych fondov na ekonomickú výkonnosť regiónov

Monografia Podoby regionálneho a miestneho rozvoja je vzhľadom na svoj obsah určená nielen pre výskumných či akademických pracovníkov, ale aj pre širokú odbornú verejnosť. Cena: 15 €

PhDr. Daniel Klimovský

KONFERENCIA VENOVANÁ PROBLEMATIKE KOMUNÁLNEJ POLITIKY

Koncom novembra minulého roku, konkrétne 28. novembra 2008 sa v Prahe uskutočnila konferencia „České obce v evropském vývoji“. Jej organizátorom a zároveň hosťiteľom bol Inštitút politologických štúdií Fakulty sociálnych vied Univerzity Karlovy, pričom hlavným zámerom konferencie bola tak prezentácia niektorých výsledkov výskumného projektu „Rozvoj české společnosti v Evropské unii: výzvy a rizika“, ako aj výmena informácií a skúseností medzi pozvanými účastníkmi. Prirodzene, okrem zástupcov hosťiteľskej inštitúcie prijalo pozvanie zúčastniť sa a prispieť i prezentovať svoje výstupy viacerí ďalších hostí.

Pohľad na prednášajúcich počas rokovania v prvej sekcii. Zľava: D. Klimovský, M. Polinec, M. Illner, P. Jüptner a K. Švec. (foto: Tomáš Zbyňovský)

Po krátkom oficiálnom otvorení konferencie prezentovali v rámci sekcie označenej ako „Politická veda a aspekty lokálnej politiky“ svoje príspevky postupne Kamil Švec („Typologie postavení obcí v evropských zemích“), Michal Illner („Fragmentace našich obcí a přístupy k jejímu překonání“), Martin Polinec („Severská komunální politika v komparativní analýze“) a Daniel Klimovský („Občianska participácia v rámci politických procesov na lokálnej úrovni“). Diskusia bola otvorená ku každému z príspevkov a jej charakter bol pozitívne ovplyvnený tým, že audítórium tvorili nielen študenti, ale aj ďalší odborníci či výskumníci, ktorí sa tejto konferencie zúčastnili bez vlastných príspevkov.

Po krátkej prestávke pokračovalo konferenčné rokovanie v sekcii označenej ako „Politika obcí v komparatívnej analýze“. V rámci nej

postupne vystúpili Petr Jüptner („New Public Management a diskuse o jeho využití v řízení obcí“), Tomáš Lebeda („Problematické aspekty volebního systému pro zastupitelstva českých obcí“), Lukáš Valeš („Vývoj komunálních politických systémů v r. 1990 – 2008 na příkladu vybraných měst Plzeňského kraje“) a Jan Andrlík („Vliv velikosti litevských municipalit na podobu jejich stranických systémů“). Aj tieto príspevky vyvolali na pripomienky a otázky bohatú diskusiu, v dôsledku ktorej bola konferencia ukončená neskôr, než sa očakávalo. Bez ohľadu na túto skutočnosť však konferencia „České obce v evropském vývoji“ ponúkla priestor pre výmenu informácií a skúseností medzi zúčastnenými odborníkmi, čím naplnila svoj hlavný účel.

PhDr. Daniel Klimovský

Autor pôsobí na Katedre regionálnych vied a manažmentu Ekonomickej fakulty TU v Košiciach

Ústav verejnej politiky FSEV UK nájdete aj na Facebooku. Skupina s názvom ÚVP FSEV UK má adresu www.facebook.com/group.php?gid=10988590247

PRIPRAVOVANÉ PODUJATIA A KONFERENCIE

■ SÚŤAŽ O NAJLEPŠIU ESEJ NA TÉMU: UDRŽATEĽNÝ SPÔSOB ŽIVOTA – 2009

Pri príležitosti 20. výročia pádu Železnej opony a 40. výročia prvého Valného zhromaždenia OSN o stave životného prostredia na našej planéte bola začiatkom februára vyhlásená Súťaž o najlepšiu esej na tému: udržateľný spôsob života – 2009. Témou ôsmeho ročníka súťaže je problematika trvalo udržateľného rozvoja vyššej kvality života s dôrazom na vzťah slobody a zodpovednosti dve desaťročia po páde Železnej opony. O roku 1989 sa v regióne strednej a východnej Európy hovorí najmä v súvislosti s opätovným získaním základných slobôd, no je potrebné uvedomiť si, že čím viac slobody máme, tým zodpovednejšie sa musíme správať – k okoliu i sebe. Aj to patrí k základným princípom udržateľnosti a k ústredným témam súťaže.

Zapojiť sa môžu všetci poslucháči I. a II. stupňa vysokoškolského štúdia v Českej republike a na Slovensku. Esej môže byť napísaná v slovenskom, českom alebo anglickom jazyku v rozsahu 3 – 5 normostrán (1,5 riadkovanie, veľkosť písma 12, Times New Roman CE). Súťažný text musí mať originálne spracovanie (vrátane výstižnosti názvu), obsahovať aktuálnosť prístupu, schopnosť zaujať čitateľa a presvedčivo vyjadriť názor. Nemala by chýbať seriózna práca s prameňmi, literárna hodnota, občianska alebo spoločenská angažovanosť a návrhy riešení.

Eseje môžu študenti zasielať do 31. júla 2009 na Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava (geomesz@savba.sk), na vedomie: STUŽ/SR, Staroturský chodník 1, 811 01 Bratislava a REC Slovensko, Vysoká 18, 811 06 Bratislava (rec@changenet.sk).

Súťaž s finančnou podporou Agentúry na podporu výskumu a vývoja pod záštitou

Pracovnej skupiny Európskeho EcoFora vyhlasujú Geografický ústav SAV, Regionálne environmentálne centrum Slovensko, Slovenská a Česká asociácia Rímskeho klubu, Spoločnosť pre udržateľný rozvoj v Slovenskej republike a Spoločnosť pro trvale udržateľný život v Českej republike.

Viac informácií o súťaži nájdete na stránkach www.geography.sav.sk, www.stuz.sk a www.rec.sk.

Mgr. Miroslava Pagáčová

■ MEDZINÁRODNÁ SÚŤAŽ QUO VADIS V4?

Cieľom súťaže je naviazať kontakty medzi vysokoškolskými študentmi v rámci krajín V4, čo bude mať za následok lepšie kultúrne a akademické prepojenie v rámci strednej Európy. Súťaž sa bude konať od marca 2009 do mája 2009. Hlavnou cenou pre víťazov je exkurzia do Bruselu spojená so stretnutiami s vysokými predstaviteľmi EÚ a NATO, ako aj veľvyslancami krajín V4 pri týchto organizáciách.

Euroatlantické centrum (EAC) je nezávislá nezisková mimovládna organizácia, ktorá bola založená v roku 1999 s cieľom zvyšovania verejnej informovanosti v oblasti medzinárodných vzťahov a bezpečnostnej problematiky a podporiť kvalifikovanú diskusiu a výskum v spojitosti s úlohou Slovenska v rámci euroatlantického prostredia. Pôsobí pri Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Kontakt: Milan Solár, Programový riaditeľ, Euroatlantické centrum, Kuzmányho 3, 974 01 Banská Bystrica, tel/fax: 048.415 16 89, 0902 164 887, e-mail: solar@eac.sk, www.eac.sk

Milan Solár

■ 3RD CENTRAL EUROPEAN CONFERENCE IN REGIONAL SCIENCE

Dátum, čas a miesto konania: 7. – 9. október 2009, Košice

Organizátormi tohto podujatia sú popri Ekonomickej fakulte Technickej univerzity v Košiciach a Inštitúte regionálneho a komunálneho rozvoja tej istej univerzity tiež Ekonomická univerzita v Bratislave, Slovenská sekcia Európskeho združenia pre regionálnu vedu a Nemecky hovoriaca sekcia Európskeho združenia pre regionálnu vedu. Okrem organizátorských inštitúcií by sa mali na financovaní tohto podujatia podieľať aj Kooperačný fond Stredoeurópskej iniciatívy, Rada Európy, atď.

Na konferencii by sa malo zúčastniť viac než 150 odborníkov a výskumníkov z viac ako 20 európskych krajín a USA. Hlavnými prednášajúcimi budú prof. Roberta Capello (Taliansko), prof. Manfred M. Fischer (Rakúsko), prof. Peter Nijkamp (Holandsko) a prof. Roger R. Stough (USA).

Samotný konferenčný program bude rozdelený do týchto šiestich sekcií:

- Regionálna veda v krajinách strednej a východnej Európy - nové výzvy, nové témy?
- Regionálny ekonomický rast a rozvoj
- Regionálne ekonomické modelovanie a geografické informačné systémy
- Infraštruktúra, doprava, mobilita a komunikácia
- Nové technológie, inovácie a podnikanie
- Decentralizácia a regionálna politika

Špeciálna pozornosť bude venovaná mladým výskumníkom (vo veku do 33 rokov), pre ktorých je pripravená súťaž o najlepší príspevok.

Dôležité termíny:

Prijímanie abstraktov: do 30. apríla 2009

Oznámenie o akceptácii príspevkov: do 25. mája 2009

Včasná registrácia: do 31. mája 2009 (riadne účastnícke poplatky)

Neskorá registrácia: od 1. júna 2009 (zvýšené účastnícke poplatky)

Zaslanie plnej verzie príspevku: do 30. septembra 2009

Ďalšie info: www.cers.tuke.sk, cers@tuke.sk

PhDr. Daniel Klimovský

■ UC BERKELEY/CHARLES UNIVERSITY RESEARCH TRAINING

Termín: 15. - 17. jún 2009

Miesto konania: Hotel Donovaly a Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Počet účastníkov: cca 40

Charakter konferencie: Medzinárodný odborný workshop ako súčasť projektu „Finance and Mental Health Services Training in Czech Republic/Central Europe“

Organizátor: UC Berkeley, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB, Ekonomická fakulta UMB

Kontakt: Katedra politológie, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB

Kuzmányho 1, 974 01 Banská Bystrica, tel.: 048/446 1312, e-mail: martin.klus@umb.sk

Doc. PhDr. Martin Klus, PhD.

■ D E C E N T R A L I Z Á C I A A EFEKTÍVNOSŤ VEREJNEJ SPRÁVY V PODMIENKACH REGIÓNŮV EÚ

Termín: 1. - 2. október 2009

Miesto konania: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB Banská Bystrica

Organizátor: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB (Doc. Ing. Ján Králik, CSc., Doc. PhDr. Martin Klus, PhD., PhDr. Eleonóra Mesíková, PhD.)

Kontakt: martin.klus@umb.sk

Doc. PhDr. Martin Klus, PhD.

PROF. PHDR. MARTIN POTUČEK, CSC., MSC.

MGR. JURAJ MIŠINA ■ ■ ■

JM: Na začiatok nám povedzte niečo o sebe a o svojej doterajšej kariére. Od roku 1990 pôsobíte na Fakulte sociálnych vied Karlovej univerzity, kde taktiež riadite Centrum pre sociálne a ekonomické stratégie, boli ste prezidentom NISPAce, prednášate i na zahraničných univerzitách, ale okrem akademickej profesie ste sa venovali i výkonu politiky ako člen viacerých poradných orgánov vlády ČR, dokonca ste sa uchádzali o post prezidenta ČR... Preferujete akadémiu alebo prax?

MP: Jako akademik zabývajúci sa verejnou politikou jsem nemohl a nemohu ignorovat praxi – vždyť snaha pomoci praxi stála i u zrodu této disciplíny tam, kde selhávaly tradičnejší a zakořeněnejší společenské vědy... Jsem si jist, že praktické zkušenosti – ať už z poradenské a koncepční činnosti nebo i z praktického výkonu politiky či veřejné správy - jsou nutným a životodárným zdrojem informací i zkušeností pro kultivaci akademické podoby veřejné politiky.

JM: Patříte mezi “otcov – zakladatelov” odboru veřejná politika v Čechách. Aké boli začiatky?

MP: Vzrušující – a je tomu tak dosud. Tu historii jsem se pokusil koncentrovaně vyjádřit ve svých dvou statích. Píšu tam, že dnes je náš obor, aspoň v Česku, na prahu dospělosti. Takže jeho vývoj stále doprovázejí nové objevy a netušená dobrodružství, zážitky a překvapení, jako když pečujete o dítě od prvních krůčků až do puberty.

JM: Ako vnímate súčasný stav výskumu a vyučovania vo verejnej politike v ČR. Kde sa nachádzate a aké sú perspektívy ďalšieho rozvoja?

MP: Příznám se k pocitu zahradníka, který se konečně dočkal toho, že jeho práce začíná přinášet plody. A to nejenom na Katedře veřejné a sociální politiky Fakulty sociálních věd Uni-

verzity Karlovy, ale i na jiných učilištích a výzkumných ústavech. Nicméně jde stále o křehkou bylinku, o kterou je třeba se stále starat...

JM: Ako vo svojej akademickej praxi vykladáte pojem „governance“, ktorý je v strednej Európe relatívne nový a len veľmi ťažko sa prekladá a vysvetľuje? Ktorá jeho interpretácia je Vám bližšia?

MP: Odpovím citacemi: Vládnutí je „kolektivní schopnost ovlivňovat budoucnost k lepšímu“. Nebo: „Vládnutí je systém hodnot, veřejných politik a institucí, pomocí nichž společnost spravuje hospodářské, politické a společenské záležitosti interakcí uvnitř a mezi státem, občanskou společností a soukromým sektorem. Funguje na všech úrovních lidského snažení.“

JM: Ako vyzerá Vaše typické vyučovanie? Na čo dávate pri vzdelávaní mladých ľudí vo verejnej politike dôraz? Máte pre svojich (a našich) študentov napr. nejaké typy pre písanie prác (semestrálnych, diplomových, dizertačných...) alebo iné rady, ktoré sa Vám osvedčili a považujete ich za dôležité?

MP: Většina informací o mých kursech je každému zájemci k dispozici na mojí webové stránce <http://www.martinpotucek.cz>. Snažím se, aby ve výuce byla obsažena jak nutná teoretická východiska, tak aby bylo možno diskutovat o konkrétních případech, které studenti sledují v médiích a na nichž je možno uplatnění těchto teorií dobře demonstrovat. V sylabech k jednotlivým kursům jsou i doporučené osnovy seminárních prací; nyní jsem spolu s doktorandy, kteří mně i mým dalším kolegům stále více účinně pomáhají ve výuce, sestavili pro kurs Evropská sociální politika obecné pokyny pro psaní seminárních prací. Najdete je na webové stránce <http://www.martinpotucek.cz>

Prof. Potůček, prof. Malíková a prof. Vass na kongrese IPSA v Japonsku (foto: archiv M. Potůčka)

JM: V rámci NISPAce máte přehľad aj o výskume vo verejnej politike a verejnej správe v regióne strednej Európy. Aký je Váš pohľad na vývoj v tejto oblasti?

MP: Od začiatku 90. let minulého storočia se tohoto tématu ujalo v regionu niekoľko nadšenců – a to i přesto, že atmosféra té doby byla ke státu a k administrativním formám regulace velmi nepřátelská. V první řadě musím vzpomenout na Slovenku Alenu Brunovskou, která, přestože nás o ni její předčasná smrt brzy připravila, zde vyryla hlubokou brázdu. Alena stála u zrodu NISPAce, Academie Istropolitany – a poté, co tuto instituci vláda Vladimíra Mečiara politicky ovládla, i Academie Istropolitany Novy. Velkou pomoc pro nás tenkrát představovala asistence společného projektu OECD a EU SIGMA – některé z jejich publikací dosud užívám ve výuce -, ale i štědrá podpora rakouské vlády a několika amerických nadací. Myslím, že právě kolem NISPAce se utvořila komunita spřízněných duší, které i přes masivní marketizaci usilovaly a stále usilují o to, aby se témata veřejné politiky

a správy vnímala v širším kontextu jejich podstatné funkce sloužit lidem, občanům. A aby se výuka a výzkum v tomto oboru dostaly na kvalitní úroveň našich západních kolegů. Dnes už se o rozvoj oboru v našem regionu nemusíme obávat. Stále větší nároky budou ale orientovány na dosahování dobrých akademických standardů praxe.

JM: V minulom čísle sme sa zhovárali s prof. L. Vassom, ktorý – podobne ako Vy – spolupracuje s Ústavom verejnej politiky od jeho vzniku. Veľmi pozitívne zhodnotil i Vašu prácu. Čo pre Vás znamená spolupráca s ÚVP, prípadne i prof. Vassom a aké sú podľa Vás možnosti ďalšej spolupráce?

MP: Dobrá regionálna spolupráca je prídavnou hodnotou. A má i významné spoločenské a kultúrne presahy. Keď sme – je to už pres desiat let – sedeli (po poradách o obsahu prvej regionálnej učebnice oboru vydané s podporou NISPAce) s našimi maďarskými kolegami v pražskej hospodě a došlo na zpěv, jedině, v čem jsme si stále malinko nerozuměli,

byl jazyk. Melodie byly společné! A s Ludkou (omlouvám se, s paní prof. Malíkovou) se scházíme pravidelně – škoda jen, že těch společných projektů máme zatím výrazně méně, než o kolik jsme se s vynaložením zbytku časových rezerv u Evropské komise a dalších institucí pokoušeli... (Jako důkaz přikládám společnou fotografii L. Vasse, I. Malíkové a mne z posledního světového kongresu IPSA v roce 2006 ve Fukuoce.)

JM: Hlavnou oblasťou Vášho pôsobenia sú stratégie. Dokážu dať stratégie odpoveď aj na rôzne nečakané šoky, ako napríklad terajšia kríza? Dá sa vôbec napísať realistická prognóza v dnešnej dobe, ktorá sa neustále mení a veľmi rýchlo vyvíja?

MP: Prezentismus (presentism, shorttermism, myopic perspective) predstavuje vážne, ničmené bohužel chronické selhávani verejnej politiky ako spoločenské praxe. Dúvodom není jen působení volebního politického cyklu, ale i, a možná především, nedovzdělanost politiků samotných. Ilustroval bych to na příkladu: už po několik století existují správní regulace týkající se lesního hospodářství: abyste dlouhodobě prosperoval, musíte se starat o les v přibližně osmdesátiletém reprodukčním cyklu. Chci tím říci, že žádné aktuální zvraty by nám neměly zaslepit oči tak, abychom nerespektovali „postižitelné proudy dějin“ (sensu Jaroslav Krejčí) nebo rozlišení tří druhů časů - dlouhého času, sociálního času a času událostí (sensu Fernand Braudel). Základní struktury, vztahy a charakteristiky aktérů se mění jen velmi pomalu – a s porozuměním jejich dynamickým souvztažnostem roste i relevance vizí a strategií, které vypovídají o vývojových alternativách. Samozřejmě se budou i nadále vyskytovat nečekané zvraty, jakými byl například rozpad sovětského impéria nebo nedávný kolaps globálních finančních trhů (i když ve druhém případě existovaly ojedinělé hlasy upozorňující v předstihu na toto nebezpečí).

JM: Prognózy sa robia na dlhší čas a sú viac či menej presné. Aké veľké odchýlky sú bežné a čo už považujete sa priveľkú odchýlku? Ako proces prognózovania upraviť tak, aby boli nasledujúce prognózy presnejšie?

MP: Často se vyskytující chybou je chápat prognózy jako výpovědi o tom, co se v budoucnu stane. Centrum pro sociálně a ekonomické strategie (<http://ceses.cuni.cz>) od svého založení vychází z přesvědčení, že prognózování je především kultivací přemýšlení o možných budoucnostech, podmíněných našimi dnešními rozhodnutími. Takže se nesnažíme odpovídat na otázku, co bude, ale na základě dostupných poznatků co nejlépe odpovídat na otázku, co by se mohlo stát, kdyby...

JM: Aký je podľa Vás rozdiel medzi „prognózovaním“ a „analýzou verejnej politiky“ ako ju poznáme z anglo-saskej literatúry?

MP: Pokud shromažďujete dostupné poznatky, analyzujete trendy a kultivujete repertoár a způsob aplikace prognostických metod, máte větší naději, že se odpoutáte od povrchních soudů a zkratovitých návodů, jak řešit i nenadále vzniklé situace. V tomto smyslu bych „analýzu veřejné politiky“ zařadil do disciplinárního instrumentária prognostiky – asi tak jako řadu jiných společenských věd. Po letech jsme se také odhodlali k systematictějšímu propracování našich teoretických východisk, která jsou pro odborný, ale i veřejný diskurs nesmírně důležitá a kde hraje veřejná politika důležitou úlohu - mimo jiné v koordinaci uplatnění dalších oborů.

JM: CESES začal vydávat časopis Central European Journal of Public Policy. Povedzte nám niečo o tomto časopise, ako vznikal, aké sú jeho ciele a čo od neho očakávate.

MP: CEJPP je pro mne nejlepším empirickým důkazem toho, že náš obor se v Česku rozvíjí a přitahuje mladé talenty. Jedním z nich je i jeho editor, náš končící doktorand Mgr. Martin Nekola – a kolem něj i řada dalších „pozdě-

ji narodených“ konceptorů, organizátorů a autorů. Z časopisu, který vznikl z vnitřní potřeby jeho tvůrců, mám upřímnou radost, jsem rád, že je spravován profesionálně a akademicky rigorózně a že se stal kolektivním statkem nejen těch, kteří se na jeho činnosti přímo podílejí, ale, jak věřím, i širší středoevropské akademické obce. Pokud bude zásobován kvalitními příspěvky, brzy si získá potřebné renomé a stálý okruh čtenářů a přispěvatelů.

JM: Závěrom na príjemnejšiu tému. Venujete sa mnohým aktivitám, no zaiste máte i voľ-

ný čas. Čo robíte vo voľných chvíľach, aké sú Vaše záľuby?

MP: Rád bych sdílel Vaše přesvědčení o existenci mého volného času. Ale máte pravdu, občas se i v mém životě vyskytnou volné chvíle, především díky účinné supervizi mojí ženy. Cyklistika, lyžování, fotografování, cestování... Dokonce se občas mihnu i v kině nebo v divadle. Ale necítím se ochuzen: myslím, že mne potkalo v životě velké štěstí a pozhnání, že moje práce je mi zároveň tím nejatraktivnějším koníčkem.

Mgr. Juraj Mišina

CENTRUM PRO SOCIÁLNÍ A EKONOMICKÉ STRATEGIE

MGR. ALEXANDRA SUCHALOVÁ

Ako už bolo spomenuté v úvodníku, toto číslo Public Policy News je venované aj našej partnerskej inštitúcii v Prahe, a síce Centru pro sociální a ekonomické strategie (CESES), ktoré pôsobí pri Fakulte sociálních věd Karlovy Univerzity (FSV UK) od októbra roku 2000.

Centrum pre sociální a ekonomické strategie je interdisciplinárny výskumný think-tank a zároveň výukové pracovisko, ktorého teoretické aj metodologické prístupy vychádzajú z vedeckej disciplíny - verejnej politiky. Celkovú činnosť CESES je možné rozdeliť do dvoch kategórií. Na jednej strane sa ako akademická inštitúcia snaží sprostredkovať výsledky vedeckého výskumu všetkým záujemcom o ne, čo potvrdzuje aj fakt, že podstatná časť publikačnej činnosti je zrozumiteľná širokej verejnosti, a tiež niektorí členovia CESES vyučujú študentov v rámci odboru Verejná a sociálna politika na FSV UK. Taktiež pre magisterský a doktorandský stupeň otvorili dve nové špecializácie Vzdelávacia politika a Bezpečnostná politika. Na druhej strane CESES ponúka aj veľmi konkrétne expertné služby obsahovej či metodologickej povahy pre rôzne organizácie. Orientujú sa prevažne na inštitúcie verejnej správy, politické strany, medzinárodné inštitú-

cie, výskumné a vzdelávacie inštitúcie, neštátne neziskové organizácie, odbory, profesijné komory, ako aj podniky a médiá.

Hlavným poslaním CESES je:

- identifikovať kľúčové problémy a rozvojové priority ČR
- spracovávanie čiastkových aj súhrnných analýz, scenárov, vízií a stratégií sociálneho, ekonomického, environmentálneho a politického vývoja ČR v európskom a globálnom kontexte
- rozvíjať dialóg s odborníkmi, politikmi, predstaviteľmi verejnej správy, občianskeho sektora, ako aj so samotnými občanmi
- vytvárať poznávacie a metodické predpoklady pre skvalitnenie strategického riadenia krajiny

Ako inštitúcia spolupracuje s mnohými medzinárodnými organizáciami, zahraničnými vysokými školami a rôznymi ďalšími výskumnými inštitúciami v Českej republike, tak aj vo svete (za všetky niekoľko príkladov: The United Nations University – The Millennium Project, Washington, USA; University of California, Berkeley, USA; Network of Institutions and Schools of Public Administration in Central

and Eastern Europe (NISPAcee), Bratislava, Slovensko; Inštitút pre verejné otázky (IVO), Bratislava, Slovensko; Friedrich Ebert Stiftung, Nemecko). CESES nadviazal kontakty s vládou Českej republiky, s oboma komorami Parlamentu ČR, s predstaviteľmi odbornej verejnosti, občianskeho života a v neposlednom rade aj s médiami. Svojím profilom je podobne ako náš Inštitút verejnej politiky jedinečným pracoviskom v tejto spoločensko-vednej oblasti.

Od svojho vzniku v roku 2000 je CESES vedený prof. PhDr. Martinom Potůčkem, CSc., MSc., s ktorým si môžete prečítať rozhovor na stranách predchádzajúcich tohto čísla PPN. Situácia na mieste vedenia sa zmenila až v tomto roku, kedy žezlo po prof. Potůčkovi prevzal jeho kolega PhDr. Arnošt Veselý, PhD. (viac o A. Veselom si môžete prečítať na <http://www.ceses.cuni.cz/CESES-59.html>), ktorý bude viesť pomerne široký výskumný tím s dvoma desiatkami výskumných pracovníkov.

V súčasnosti CESES pracuje na týchto výskumných projektoch:

- Vize a strategie rozvoje české společnosti v EU
  - » Tento projekt je ako čiastková úloha projektu s názvom Rozvoj české společnosti v Evropské unii: výzvy a rizika realizovaný v spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy. Jeho hlavným cieľom je systematické skúmanie perspektív českej spoločnosti v EÚ.
- Sociální a kulturní soudržnost v diferencované společnosti
  - » Projekt je realizovaný v rámci programu 2 Národního programu výzkumu „Moderní společnost a její proměny“. Predmetom projektu je súčasný stav, zmeny a výhľad vývoja sociálnej a kultúrnej súdržnosti ako na makroúrovni, t.j. na úrovni štátu, tak na mezo- a mikroúrovni spoločnosti.

• Výzkum vztahu elit a veřejnosti v České republice

» Tento projekt úzko nadväzuje na už realizovaný reprezentatívny empirický výskum populácie ČR z roku 200. V tomto roku prebieha analýza získaných dát.

• Výzkum hodnotových struktur studentů 1. ročníků vybraných vysokých škol v ČR

» Cieľom tohto projektu je získať, spracovať a vyhodnotiť výsledky skúmania hodnotových štruktúr študentov prvých ročníkov vybraných vysokých škôl v roku 2005 a porovnať ich s obdobným výskumom uskutočneným v roku 2002 a na základe tohto porovnania prezentovať ucelenú sústavu poznatkov o zložení a dynamike hodnotových štruktúr vysokoškolských študentov.

V neposlednom rade chceme upozorniť aj na zaujímavú aktivitu. CESES od roku 2007 začal vydávať odborný časopis s názvom Central European Journal of Public Policy (CEJPP), ktorý sa chce v budúcnosti uchádzať o získanie karentu. CEJPP je vydávaný dvakrát ročne v elektronickej verzii a redakčná rada akceptuje príspevky v anglickom jazyku, ktoré sú následne recenzované dvoma recenzentmi. Hlavným editorom je Mgr. Martin Nekola. Posledné číslo si môžete prečítať na <http://www.cejpp.eu/index.php/volume-2-number-2-december-2008/view-category.html>. Ďalšie informácie o časopise, ako aj o zložení redakčnej rady, pravidlách ako písať príspevky nájdete na stránke <http://www.cejpp.eu/>. Redakčná rada sa teší na všetky príspevky, ktoré sa budú uchádzať o publikovanie v CEJPP.

Mgr. Alexandra Suchalová
(všetky informácie v tomto článku sú prevzaté a preložené z webových stránok uvedených inštitúcií)

■ PUBLIC POLICY NEWS

Public Policy News je štvrtoročník vydávaný Ústavom verejnej politiky FSEV UK.

Ročník: 4, číslo: 1/2009

ISSN: 1337-7868

Ak chcete PPN dostávať emailom, napíšte nám na publicpolicynews@gmail.com a budeme vám ho pravielne posielat'.

Elektronickú verziu si môžete stiahnuť na <http://old.fses.uniba.sk/ustavy/ppm/>

■ REDAKČNÁ RADA

Predsedačka:

Ing. Emília Sičáková-Beblavá, PhD.

Členovia:

prof. PhDr. Ľudmila Malíková, PhD.

Mgr. Katarína Staroňová, PhD.

Mag. Phil. Karol Decsi

Mgr. Juraj Mišina

Mgr. Miroslava Pagáčová

Mgr. Ivan Rončák

Mgr. Alexandra Suchalová

■ GRAFICKÁ ÚPRAVA

Mgr. Juraj Mišina

■ REDAKCIA

Ústav verejnej politiky FSEV UK
Odbojárov 10/a

P. O. Box 129

820 05 Bratislava 25

publicpolicynews@gmail.com

Tel.: 02/501 17 660

■ KONTAKTY NA AUTOROV

Prof. PhDr. Ľudmila Malíková, PhD.

malikova@fses.uniba.sk

Mgr. Juraj Mišina

misina@fses.uniba.sk

Mgr. Miroslava Pagáčová

pagacova@transparency.sk

Mgr. Ivan Rončák

roncak@transparency.sk

Ing. Emília Sičáková-Beblavá, PhD.

ema@transparency.sk

Mgr. Katarína Staroňová, PhD.

staronova@governance.sk

Mgr. Alexandra Suchalová

suchalova@fses.uniba.sk

PhDr. Daniel Klimovský

daniel.klimovsky@upjs.sk

Doc. PhDr. Martin Klus, PhD.

martin.klus@umb.sk

Martin Solár

solar@cac.sk

NADÁCIA OTVORENEJ SPOLOČNOSTI
OPEN SOCIETY FOUNDATION

Toto číslo vychádza s láskavou podporou Nadácie otvorenej spoločnosti.